

Nedajme zahynúť dedičstvu predkov

Slovensko je mimoriadne bohaté na objekty drobnej ľudovej architektúry - božie muky, kaplnky, prícestné kríže, studničky a pod. Tie však nie sú nijako zdokumentované, jednak preto, že majú rozličných vlastníkov, ale aj preto, lebo zväčša nie sú pamiatkovo chránené. To je dôvod, že často chátrajú a postupne zanikajú.

Malokarpatská knižnica v Pezinku, ako regionálna knižnica s krajskou pôsobnosťou, ktorej zriaďovateľom je Bratislavský samosprávny kraj, má záujem o zbieranie a sprístupňovanie informácií a dokumentov aj o architektonických objektoch bratislavského kraja.

Hlavným cieľom projektu „Nedajme zahynúť dedičstvu predkov“ je vytvorenie digitálnej databázy objektov drobnej (sakrálnej i svetskej) ľudovej architektúry Bratislavského samosprávneho kraja (BSK), ktorá okrem fotografií prinesie aj informácie o vzniku a súčasnom stave objektov.

Pod pojmom drobná ľudová architektúra majú autori projektu na mysli najmä prícestné kríže, božie muky, kaplnky či studničky, ale neraz dokumentujú aj mosty, kostoly, pamätníky, pomníky či iné pamätihodnosti miest a obcí. Zväčša ide o objekty, ktoré nie sú pamiatkovo chránené a majú rôznych majiteľov.

Ich hodnotu znásobuje miesto, kde boli postavené. Už starí Kelti a Slovania pripisovali studničkám, rázcestiam a zaujímavým prírodným miestam a geologickým útvarom magickú silu, ktorá sa po stáročia tradovala a neraz bol neskôr na nich postavený objekt, ktorý túto výnimočnosť potvrdzoval a zdôrazňoval. Inokedy sa takto označovali miesta, kde sa stalo niečo významné .

Projekt sme začali fotografickou súťažou objektov drobnej ľudovej architektúry, ktorá bola vyhodnotená na vernisáži výstavy fotografií v Malokarpatskej knižnici v Pezinku 22. 11. 2013. Výstava sa stala putovnou a v jednotlivých obciach pred jej inštaláciou doplníme fotografie chýbajúcich objektov.

Všetky fotografie umiestňujeme na webovej stránke projektu a z dokumentov z fondu regionálnej literatúry Malokarpatskej knižnice v Pezinku pridávame informácie o jednotlivých objektoch.

Výsledkom by mala byť viac elektronická databáza, ktorú bude možné stále dopĺňať, opravovať, zdokonaľovať, vydávať v tlačenej podobe či na elektronických nosičoch, ale hlavne, ktorú prostredníctvom webovej stránky knižnice a BSK môžu voľne navštevovať všetci záujemcovia o regionálnu históriu a architektúru.

Vyzývame všetkých, aby sa do zberu dát (fotografií a informácií o objektoch) zapojili, kontaktovali nás pri pridávaní objektov a informácií alebo pri oprave nesprávnych údajov.

Projekt realizuje Malokarpatská knižnica v Pezinku, kultúrne zariadenie Bratislavského samosprávneho kraja, s podporou Nadácie Orange a spoločnosti Zoner s.r.o.

www.dedicstvopredkov.sk